

**ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΙΩΝΙΔΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ**

**«Η δημοκρατική αγωγή:
διδάσκοντας, εκπαιδεύοντας, καλλιεργώντας...»**

27, 28 και 29 Σεπτεμβρίου 2013

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/9

- 17.30 - 18.00: Εγγραφές
18.00 - 19.30: Έναρξη συνεδρίου - Χαιρετισμοί επισήμων
19.30 – 19.45: Διάλειμμα

1^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Σπύρος Αβραμιώτης, Διευθυντής ΠΠ ΓΕΛ Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά

- 19.45- 20.05: «Η δημοκρατία ως όρος στα κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας των 4^{ου} και 5^{ου} π.Χ. αιώνων», Αναστάσιος Στέφος, Επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ02.
20.05 - 20.25: «Ιστορία και δημοκρατική σκέψη στο Λύκειο», Γεώργιος Λεοντσίνης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ.
20.25 - 20.45: «Δημοκρατούμενη ανδρεία: πώς η ιδεολογική θεμελίωση της πολεμικής αρετής διαμόρφωσε δημοκρατικό ήθος στους πολίτες της Αθήνας των κλασικών χρόνων», Νικόλαος Καλοσπύρος, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αναβρύτων.
20.45 - 21.05: «Από τη συγκρότηση της πόλης κράτους έως την ισηγορία: Οι ιστορικές συνθήκες διαμόρφωσης της πολιτικής ορολογίας κατά την αρχαϊκή εποχή ή η δημοκρατική αγωγή μέσω της διδασκαλίας της αρχαίας ελληνικής ιστορίας», Αντώνιος Μαστραπάς, δ. φ., Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αναβρύτων.
21.05 – 21.30: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/9

I. Παράλληλα Εργαστήρια: 9.00 - 10.30

1. «Πολιτεύομαι στην Αθήνα του 5^{ου} αι. π.Χ.»,
Αλεξάνδρα Δημακοπούλου, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά.
2. «Κριτικός γραμματισμός στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο: από το λεξικογραμματικό επίπεδο στο συγκεκριμένο πλαίσιο», Ελευθέριος Βεκρής, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Αναβρύτων.
3. «Ο παθός μαθός ή το παρελθόν ως σχολείο δημοκρατίας και πολιτικού ήθους»,
Ελένη Δημητρίου, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αναβρύτων.
4. «Η λειτουργία των οικονομικών θεσμών και η δημοκρατική συνείδηση»,
Νίκη Νικολάου, ΠΕ09, ΓΕΛ Καλλίπολης.

10. 30 – 11. 00: Διάλειμμα

2η Συνεδρία

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καριώτογλου, Επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ01

- 11.00 - 11.20: «Τι συγκροτεί και τι αποδιαρθρώνει τη δημοκρατική, πολιτειακή ταυτότητα;»,
Στέφανος Δημητρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Φιλοσοφίας
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 11.20 - 11.40: «Το μάθημα των Θρησκευτικών στα νέα πιλοτικά προγράμματα σπουδών: από τον πατριωτισμό στον κοσμοπολιτισμό», Γεώργιος Καπετανάκης, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Ευαγγελικής Σχολής Νέας Σμύρνης.
- 11.40 - 12.00: «Μια διαφορετική προσέγγιση στο πρόβλημα της ελληνικής πολιτειακής ταυτότητας»,
Γιώργος Μέσκος, δ.φ., 2^ο Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Αθηνών.
- 12.00 - 12.15: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

12.15 - 12.30: Διάλειμμα

3^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Γρηγόρης Χονδροκούκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιά,

Πρόεδρος ΕΠΕΣ Λυκείου Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά

- 12.30 - 12.50: «Πολιτειακή συνείδηση του ευρωπαίου πολίτη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης: δικαιώματα και υποχρεώσεις», Ευφροσύνη Κλαμπανιστή, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά.
- 12.50 - 13.10: «Η δημοκρατική εκπαίδευση του ελληνορθόδοξου Γένους στις αρχές του 18ου αιώνα και ο διδάσκαλος της Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής Αντώνιος Βυζάντιος», Βασίλης Μπακούρος, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά.
- 13.10 - 13.30: «Πτυχές του ηθικού και πολιτικού στοχασμού του Ρήγα Βελεστινλή. Προτάσεις για την ενσωμάτωσή τους σε θεματικές του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος», Χριστίνα Πλατή, Μ.Δ.Ε., Εσπερινό Γυμνάσιο/Λύκειο Γαλατά.
- 13.30 - 13.45: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- 13.45 - 15.00: Διάλειμμα**

II. Παράλληλα Εργαστήρια: 15.00 - 16.30

5. «Αναπτύσσοντας κριτική πολιτική σκέψη: διδακτική πρόταση για το μάθημα *Πολιτική και Δίκαιο* της Β' Λυκείου», Γεώργιος Μπίκος, δ.φ., Διευθυντής 1^{ου} ΓΕΛ Πειραιά.
6. «Εργαστήριο για τη διδασκαλία της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού», Ειρήνη Παπαδάκη, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ13.
7. «Αντιγόνες παράλληλες», Μαρία Μωραΐτου, Μ.Δ.Ε., 2^ο ΓΕΛ Παλαιού Φαλήρου.
8. «Ιστορική μνήμη και δημοκρατική συνείδηση (Δίστομο 10-6-1944)», Κατερίνα Μπρεντάνου, Σχολική Σύμβουλος, ΠΕ02 Πειραιά.

16.30 - 17.00: Διάλειμμα

4^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Χρυσάνθη Κουμπάρου, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 Πειραιά

- 17.00 - 17.20: «Εικόνες δημοκρατικής πολιτείας στην ποίηση του 20ού αιώνα: Η λειτουργία τους στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», Αλίκη Τσοτσορού, δ.φ., Διδασκαλείο Νεοελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 17.20 - 17.40: «Διδάσκοντας το διάλογο των “φωνών” στη Μεταπολεμική Ποίηση: ο πολιτικός και ο ηθικός ορίζοντας», Δημήτρης Αγγελάτος, Καθηγητής ΕΚΠΑ.
- 17.40 - 18.00: «Η συμβολή του *Αλφαβηταρίου* της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της ποίησης του Στέλιου Σπεράντσα στη διαπαιδαγώγηση των πρώτων μεταπολεμικών γενεών», Βούλα Ποσάντζη, Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ.
- 18.00 - 18.15: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- 18.15 - 18.30: Διάλειμμα**

5^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Κατερίνα Μπρεντάνου, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 Πειραιά

- 18.30 - 18.50: «Η γοητεία της νεοφασιστικής ρητορικής και τα ευήκοα ώτα των εφήβων»: Πηνελόπη Κουφοπούλου, δ.φ., Ζάννειο Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Πειραιά.
- 18.50 - 19.10: «Πολιτειότητα και διδασκαλία της Ιστορίας: στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», Βασιλική Σακκά, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 Μεσσηνίας – Δέσποινα Καρακατσάνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
- 19.10 - 19.30: «Ελλάδα–Γερμανία: Θέσεις και στάσεις αναφορικά με τα εγκλήματα του εθνικοσοσιαλισμού και την ηθική αποκατάσταση των θυμάτων. Η έννοια της συμφιλίωσης σε παγκόσμιο επίπεδο», Ζέτα Παπανδρέου, δ.φ., 1^ο Τοσίτσειο Εκάλης.
- 19.30 - 19.50: «Μπορεί οι Ερινύες να γίνουν Ευμενίδες; Για την τραυματική μνήμη και τις διεργασίες επούλωσης του ιστορικού τραύματος», Γιώργος Κόκκινος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- 19.50 - 20.05: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- 20.05 - 21.00: **Στρογγυλό τραπέζι:** «Ιστορική μνήμη και ηθική δικαίωση»
Προσκεκλημένος: Αργύρης Σφουντούρης
Συμμετέχουν: Γιώργος Κόκκινος, Βασιλική Σακκά, Ζέτα Παπανδρέου
Συντονίζει: Κατερίνα Μπρεντάνου

ΚΥΡΙΑΚΗ 29/9

III. Παράλληλα Εργαστήρια : 10.00 - 11.30

9. «Περί πολιτευμάτων αγών: Για ένα σχολικό πολιτικό εργαστήριο»,
Αντώνης Νικολόπουλος, ΠΕ02, 7^ο ΓΕΛ Πειραιά.
10. «Η δημοκρατική αγωγή στο ελληνικό σχολείο: καλλιεργώντας το λόγο των επιχειρημάτων»,
Φωτεινή Εγγλέζου, δ. φ., Διευθύντρια του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αλίμου.
11. «Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατική εκπαίδευση: μια διαθεματική προσέγγιση της πολιτικής πρακτικής του Απαρτχάιντ», Στέλλα Καλλέ, Μ.Δ.Ε., Δημοτικό Σχολείο Λειψών.
12. «Πολιτειότητα και δημοκρατική αγωγή στην παγκόσμια σύγχρονη λογοτεχνία»,
Δήμητρα Γασπαράτου-Λεοντίτση, Μ.Δ.Ε., ΓΕΛ Καμινίων.
13. «Συντονίζοντας μια συζήτηση αυτογνωσίας με δημοκρατικές αρχές και διαδικασίες»,
Μανόλης Πολυχρονίδης, Μ.Δ.Ε., Εκπαιδευτής Ρητορικής.

11.30 - 12.00: Διάλειμμα

IV. Παράλληλα Εργαστήρια: 12.00 - 13.30

14. «Μετανάστευση και κριτικός στοχασμός», Μάγδα Τσιώλη, ΠΕ02, 1^ο ΓΕΛ Κερατσινίου.
15. «Διδάσκοντας Πολιτική Φιλοσοφία στη Β΄ Λυκείου»,
Χαρινέλα Τουρνά, δ.φ., Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αναβρύτων.
16. «Διαδραστικό παιχνίδι, με σκοπό την ανάδειξη του σεβασμού στη διαφορετικότητα»,
Αδαμαντία Ψαλλιδάκου, δ.φ., Τμήμα Ένταξης 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κορυδαλλού.
17. «Ρητορική και δημοκρατική παιδεία: το πρόγραμμα *Τεισίας*»,
Βάλια Λουτριανάκη, Μ.Δ.Ε., Αρσάκειο Ψυχικού, Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης για την Προώθηση της Ρητορικής στην Εκπαίδευση,.

13.30 - 15.00: Διάλειμμα

6η Συνεδρία

Πρόεδρος: Παναγιώτης Τζαμαργιάς, Καλλιτεχνικός Διευθυντής Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά

- 15.00 - 15.20: «Το δημοκρατικό παράδοξο της νεοτερικότητας: λιγότερο πολίτης, περισσότερο χρήστης», Βασίλης Πανόπουλος, Διευθυντής Ραλλείων ΠΠ Σχολείων του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ.
- 15.20 - 15.40: «Διγλωσσία: πρόβλημα, δικαίωμα ή κοινωνικό κεφάλαιο;», Γιώργος Μπουγελέκας Μ.Δ.Ε.
- 15.40 - 16.00: «Δημοκρατική αγωγή και αρχιτεκτονικός σχεδιασμός», Ξένια Χαραλαμποπούλου, ΠΕ12.01, Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά.
- 16.00 - 16.20: «Δημοκρατία και Εκπαίδευση - Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων», Αντώνης Καζάκος, Προϊστάμενος Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων.
- 16.20 - 17.00: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- 17.00 - 17.20: Διάλειμμα**

7η Συνεδρία

Πρόεδρος: Ευαγγελία Φρυδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

- 17.20 - 17.40: «Ο ρόλος της Φιλοσοφίας στη δημοκρατική αγωγή των νέων», Αθανασία Γλυκοφρύδη - Λεοντσίνη, Καθηγήτρια ΕΚΠΑ.
- 17.40 - 18.00: «Δημοκρατία και πολιτική φιλία κατά τον Αριστοτέλη: φιλοσοφικές και διδακτικές προσεγγίσεις», Ελένη Λεοντσίνη, Λέκτωρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 18.00 - 18.20: «Η πολιτειότητα στη δημοκρατία. Αποσαφηνίσεις στην ιδιότητα του πολίτη και της δημοκρατίας», Γεώργιος Κοντογιώργης, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου.
- 18.20 - 18.40: «Ο μετέωρος λόγος του ευρωπαίου πολίτη: το έλλειμμα των θεσμών, η διακυβέρνηση των αριθμών και η αναλώσιμη κοινωνία», Γεώργιος Πασιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ.
- 18.40 - 19.00: «Διδάσκοντας Βυζαντινή Ιστορία από τις πηγές: προσωπογραφίες αντίπαλων ηγετών» Διονύσης Καλαμάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ.
- 19:00-19:20: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- 19.20 – 20.00: **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**